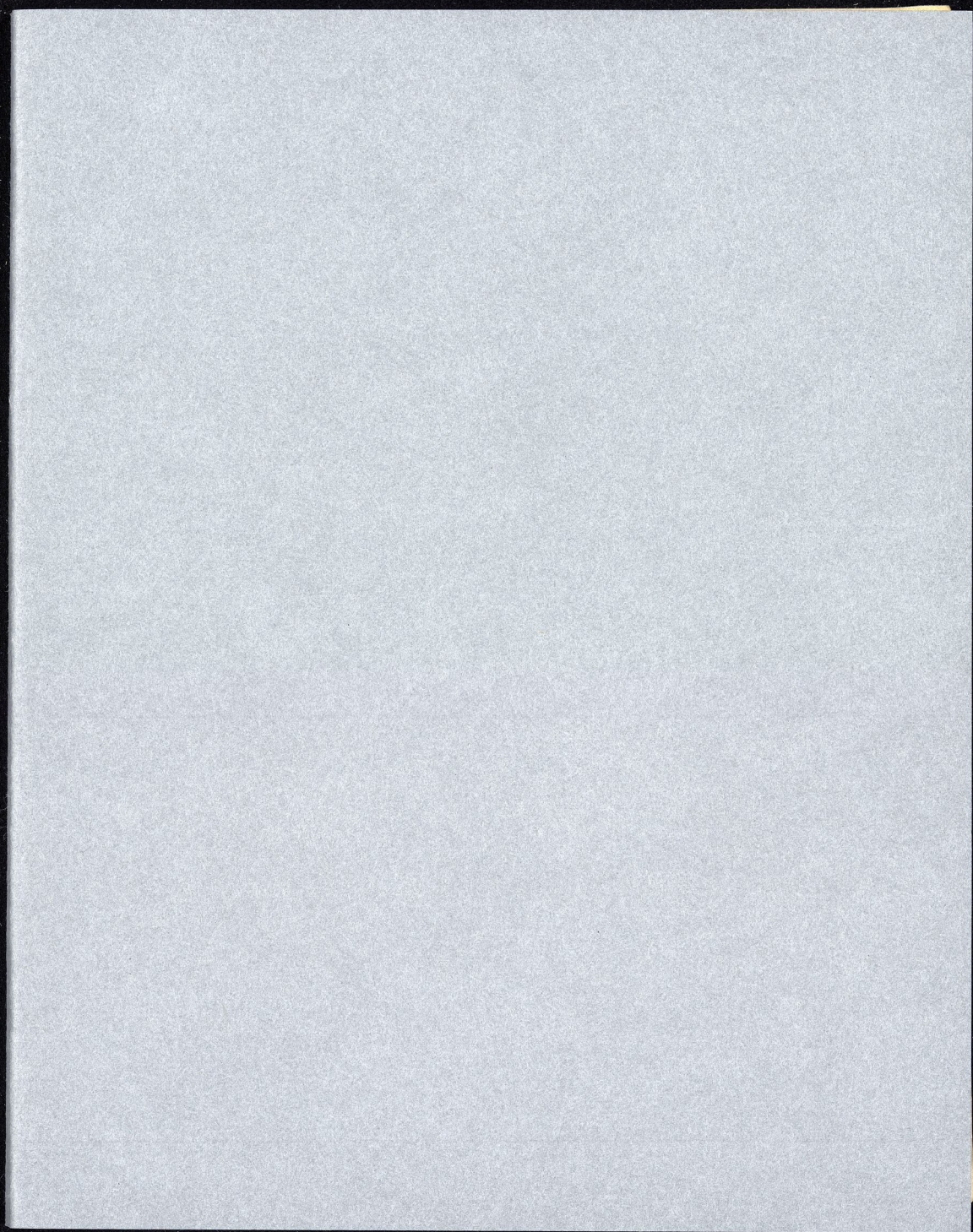
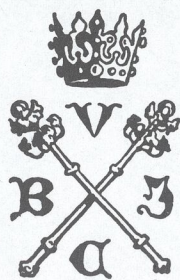

5281

Etri Dunin Spoth Co-
mitis de Skrzynno &c. Ca-
pitanei Petricouiensis, &c.

DECLARATIO
IDIOMATE QVIDEM POLO-
NICO A ME CONSCRIPTA, SED
PROPTER EXTERNAS NATIONES,
in Latinum transferri curavi.

Quali Polonia indige-
at rege.

PRAGAE,

EXCEDEBAT GEORGIVS NIGRINVS.

ANNO: M. D. XC.

EXCEDEBAT GEORGIVS VICTORIVS
Cim. Gu. 5381.
Ann. M. D. XX.

SACRATISSIMO
AC INVICTISSIMO PRINCI-
PI DOMINO D. RVDOLPHO II. DIVINA
prouidentia Romanorum Imperatori semper Au-
gusto, &c. ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ,
Dalmatiæ, Croatiæ, Slauoniæ, &c. Regi, &c. Archiduci Austriæ,
&c. Duci Burgundiæ, &c. Domino Clementissimo PE-
TRVS DVNIN SPOTH. S. foelicemq; ac
diuturnam gubernationem.

NON sum nescius SACRATISSIME
IMPERATOR permultos leues &
parũ cordatos homines reperiri, qui
existimant satius esse ut INCLITA
DOMVS AVSTRIACA iam despon-
deret animũ ab adipiscendo Regno Polonia & à perse-
quẽdo iure suo illud pleno ore iactãtes frustra esse remis-
velisq; laborandũ aduersantibus ventis, & utiliter sur-
gentibus procellis ac tempestatibus ad sacram ancoram
confugitur. Sed ego quanto diligentius contemplor
mecumq; recognosco, hac pericula & casus istos fatales

A ij

qui in

qui in acquirendo & adeundo Regno Polonia INCLITA
 DOMVS AVSTRIACAE acciderunt, tanto ma-
 iorem spem & fiduciam habeo fore, quòd hoc regno ali-
 quando cum immortalis laude ac gloria superatis omni-
 bus difficultatibus ac periculis potietur. Velle namq;
 Deū Opt. Max. ut INCLITA DOMVS AVSTRIACA
 in Polonia regnet multa non obscure testantur, ut sum-
 ma animorum magna auctoritatis virorum pene innu-
 merabilium Spiritualium & secularium utriusq; gen-
 tis Regni Polonia & M. D. Lithuania in electio-
 nibus consensus. Deinde ut alia prudens & volens
 omit tam Bythomiensis transactio inopinata Regis ac
 Domini nostri ex manibus hostium euasione inanis ac
 irrita facta; quippe quae nullum habuit iusticia funda-
 mentum; facile etiam corruit: tum etiam Regni Polo-
 niae perturbatissimus ac inquietissimus status, in quo
 omnia sunt etiam nū plena metus, plena mœroris, plena
 periculi, quia nondum adhuc verus ac proprius, & à
 Deo praeordinatus Rex clauū REIPVB. tenet ut prop-
 ter hac & alia multo plura & maiora nemo sit de
 Deo recte sentiens qui dubitet eum annuere ac velle.
 Sed ita vult ut nos etiam difficultates ac labores sub-
 eamus,

DEDICATORIA.

eamus, magno enim sudore & labore parata melius ac diligentius conseruantur: & ut intelligant eum esse solum per quem Reges regnant qui transfert regna & constituit Reges, aliquando ut virgas furoris sui, aliquando ut instrumenta gratia. Mirabilis est enim Deus & mirabilia sunt opera ac iudicia eius qui in desperatione omnium voti compotes facit, ut exhibeat nobis sue bonitatis ac potentie argumentum. Nam si quis est qui cum illi aliquid non ex animi sententia cessit, aut cōtra eum hostis aliquis arma sumpsit statim, id ira ac indignationi diuina tribuendum putat is vehementer errat. Nam & Sanctissimi viri ut Abraham, Moses, Isaac, Gedeon, David & alij quamplurimi Reges multa & grauiabella gesserunt, cum hostibus suis Deo tamen gratissimi fuerunt qui quamuis interdum profligati essent, non tamen statim desperata victoria cepto destiterunt: sed contra audentius iuerunt, ut populus Israël cum Philistæis quam saepe iniquo Marte dimicauit, nunquam tamen recuperatis viribus hostes bello persequi acres præclare gerere desijt. Tentat enim quandoq; Deus etiam pios iustosq; homines ut eorum fidem ac constantiam probet & ut

eos in officio contineat. Sed has tentationes postea magnis premijs compensat, si perseuerauerint in finem. Vir autem magnanimus & nullius culpa sibi conscius in negocijs gerendis pergit eodẽ tramite quo capit, nec secundis rebus extollitur, nec aduersis frangitur, sed confidens in Domino summo studio & conatu ad metam contendit. Quis enim non desperasset & rem omnino impossibilem esse non dixisset, in illa populi Israel de Aegypto & de domo seruitutis educatione ac liberatione, cum Pharaototies diuina voluntati restitisset & tamen eos tandem aliquando in manu forti cum magno Aegyptiorum exitio liberauit ac eduxit: ut alia similia infinita exempla magnis misterijs plena nunc non commemorem. Non potest enim ille finem habere malum qui rem iustam bono animo expetit & medijs bonis ad finemq; consequendum ordinatis utitur quamuis ei interdum res non ad vota fluant, promouet enim Deus & fouet auxilio studia & conatus piorum ut non potest male mori qui bene vixit etiamsi in vita multa aduersa perpeffus sit. Quapropter cum constet nemq; bonorũ virorum dubiter IN CLITAM DOMINVM AVSTRIACAM eo animo curã de regno Polonia adipis-

DEDICATORIA

adipiscendo suscepisse ut honor & gloria Dei ubiq^{ue} propagetur, & ut vniuersa Christianorum RES PVB. diu salua & incolumis, unitis & sub vnius imperium re-
 daētis omnibus Christianorum regnis: quam voluntatem nos cognitam ac perspectam habentes, qua etiam mente secuti simus partes in electione Serenissimi Principis
 MAXIMILIANI fratris Sacrae Cas: Mai: Vest: hoc libello aperio ac declaro, ut omnes intelligant quacum fiducia ius suum persequi, & faelicem euentum sperare debeat Rex & Dominus noster à nobis libere ac legitime electus. Quem quidem libellum ego Sac: Cas: Mai: Vest: Domino meo Clementissimo dedico & confesco: utpote cum non reperiatur in toto orbe terrarum cui alteri illum prater Sac: Cas: Mai: Vest: dedicare dignè ac merito possem, non solū quia ego ab ineunte aetate semper omni conatu & studio de INCLITA DOMO AVSTRIACA bene promereri institui ac in animum induxi, prout etiam haētenus semper feci. Sed etiā quia hic libellus eā cōtinet causam cuius index arbiter et patronus prater Sac: Cas: Mai: Vest: nemo alius esse potest. Nam cū agatur de eo regno ex quo dependet salus vniuersae REIPVB. Christianae & de eo
 rege

rege sine quo velut sine capite corpus & regnum ip-
 sum infirmū, minimeq; durabile est, & RESPVB. Chri-
 stiana magno presidio spoliata est, non potest huius cau-
 sa alius esse arbiter & patronus, prater eum quem diui-
 na providentia summum omnium fecit, quemq; omni-
 bus ante tulit. Et quia Sac: Caf: Mai: Vest: &
 dignitate & sapientia ac iudicio potestateq; omnes Re-
 ges ac Principes orbis terrarum vincat ac superet: ita
 ut Sac: Caf: Mai: Vest: omnes gentes & nationes
 quasi numerū quoddam terrestrē omnibus mortalibus
 augustius admirentur, propterea hunc libellum rudem
 quidem & nulla aut eruditione aut elegantia excultū:
 sed sincera fidei & observantia erga INCLITAM DO-
 MVM AVSTRIACAM plenum, Sac: Caf: Mai: Vest:
 offero, et sub tutelam ac censuram Sac: Caf: Mai:
 Vest: trado: ut si rem iustam, utilem, necessariā, ac ho-
 nestam tentamus nos quoq; omni ope & auxilio pro sua
 officij parte promouere et adiuuare velit. Etenim si
 Sac: Caf: Mai: Vest: est, ut esse debet cura: totius
 orbis terrarum, certe etiam Sac: Caf: Mai: Vest:
 regni Poloniae cura commissa est: & id quidē tanto ma-
 gis quanto plus RESPVB. Christiana ex Regno Polo-
 niæ

DEDICATORIA.

*nia pendet. Est enim POLONIA Europa pars per-
 magna, libertate fortibus viris, & bellica disciplina om-
 nibus regnis ac provincijs maior & excellētior: multa-
 rum potentissimarum & bellicosissimarum nationum
 victrix & domina: & finitimorum barbarorumq; ho-
 stium sepulchrum, nempe quæ cum potentissimis Mo-
 schis, ferocissimis Tartaris, robustissimis Valachis, a-
 cerrimis Hungaris, fortissimis Prussis, cum Turcis de-
 niq; vel ipsa victoriarum perpetuitate formidabilibus
 infractis viribus bella gessit, atq; ita validos exercitus
 eorum vel insignibus prælijs vicit et profligavit vel
 castris exiit ac domuit: ut eos semper ad sædus peten-
 dum & ad accipiendas condiciones pacis coegerit, qua
 quidem Polonia stante inuicta RES PVB etiam Chri-
 stiana stat, cadente contremiscit & labitur. Qua-
 propter ne intestinis seditionibus occupata ac distracta
 Polonia, carens vero ac legitimo rege concidat ac inte-
 reat Sac: Cas: Mai: Vest: providendam est dili-
 genter, & ratio ineunda esset qua Serenissimus Prin-
 ceps MAXIMILIANVS Sacra Cas: Mai: Vest:
 frater à nobis libere ac legitime electus Rex Polonia
 in Polonia regnet. Nam nisi ille regnauerit nihil boni
 a. praes.*

*praesagit animus, diuturnitatem enim regnum Polonia
 nescio qui sibi polliceri possit. Si autem quod omen
 'Deus auertat ruet alto à culmine Polonia, multa &
 alia regna secum euertet. Nam ut in ciuitate una
 domo ardente reliqua domus ab incendio immunes esse
 non possunt; et in sylua quercus aliqua annosa non ca-
 dit in terram, quin secum alias arbores deprimat, ita
 vnum regnum non interit sine finitimarū etiam provin-
 ciarum occasu ac interitu. Fuit fuit vero hoc propri-
 um INCLYTAE DOMVS AVSTRIACAE non solum
 pie iuste sancteq; viuere sed etiam regna ac imperia
 sibi ultro delata communis omnium Christianorum sa-
 lutis causa in fidem ac praesidium suum recipere, &
 amulis in adeundo regno viriliter atq; cū victoria re-
 sistere, ut eos sibi cedere coegerit. Sic illi immortalē
 memoria dignissimi Imperatores Sac: Ces: Mai:
 Vest: pij sanctiq; praedecessores Carolus V. cuius in ex-
 exercitu ego miles fui, cum Francisco rege Galliarum &
 Ferdinandus cum Joanne Transilvania principe fœ-
 liciter cum insigni gloria nominis sui & cum magno
 REIPVB. Christiana emolumento fecerunt. Idem
 procul dubio fecisset Sacratissimus Imperator Ma-
 ximilia-*

DEDICATORIA.

ximilianus Sac: Cas: Mai: Vest: pia memoria pa-
rens Stephano Bathoreo nisi mors immatura eum cum
magna clade Polonorum praeipuisset. Sic enim legi-
time Stephanus electus & coronatus fuit ut in vita
eius scribatur de eo quod contra iura quidem & con-
suetudines regni electus fuerit sed celeritate ex in-
certo certum sibi fecit. Neq; ego Classicum cano, aut
Sac: Cas: Mai: Vest: ad bellum inferendum Polo-
niae, & arma sumenda concito & hortor, quanquam &
hac in re fortassis non peccarem, cum eam pro matre no-
uercam experiar, tamen interitum patriae non opto, nec
sitio sanguinem innocentum, & pacis author semper esse
volo, nec nisi in extrema, necessitate bella gerenda cen-
seo praesertim cum Poloni non armis sed comitate & be-
neuolentia alijsq; humanitatis officijs facilius vincan-
tur, sed hoc Sac: Cas: Mai: Vest: persuadere co-
nor, ut regnum Polonia acquirere non cesset. Erit igitur
officij Sacra Cas: Mai: Vest: ius Serenissimi
Principis MAXIMILIANI Regis & Domini con-
iunctis viribus persequi. Sapientia vero querere ac
inuestigare viam & modum quo pacto persequi liceat.
Nam ut negligere & à persequendo iure animum de-
a ij
spondere

EPISTOLA

spondere perpetuum dedecus & ignominia totius In-
 CLITAE DOMVS AVSTRIACAE: ita sapienter & bo-
 nis artibus regnum acquirere immortalis laus & glo-
 ria nisi forte pharmaca nihil prosint tunc ad uestiones &
 sectiones confugiendū esset. Habet igitur Sac: Ces:
 Mai: Vest: nunc tempus opportunum & occasionem
 talem iuuandi & operam nauandi REIPVB. Christia-
 na, qualem postea non facile habebit, habet ius ita legi-
 timum vt alter par habere non possit. Sedulo igitur
 curandum esset ne titulus maneat sine re, & diligen-
 ter videndum quid facto opus sit. In Sac: Ces: Mai:
 Vest: summa sunt omnia, nihil deest, voluntas tantum
 requiritur ex qua pendet totum. Est in Sac: Cesa:
 Mai: Vest: magnanimitas & inuicta animi forti-
 tudo, quam hostes reformidant. Est iusticia quam ubiq;
 omnes summi pariter ac infirmi predicant. Est sapi-
 entia qua felicia ac beata regna efficiuntur. Est cle-
 mentia & benignitas quam omnes admirantur & lau-
 dant, & aliae dotes ac virtutes in laudabili imperatore
 necessariae. Habet praeterea Sac: Ces: Mai: Vest:
 regnorum prouinciarum opumq; vim permagna. Ha-
 bet consanguineorum, patruorum, fratrum, aliorumq;
 amico-

DEDICATORIA.

amicorum nomine, genere, virtute maioribus illis suis
 aequalium copiam ex diuina benedictione satis numero-
 sam. Qualis est in primis Serenissimus & Catholi-
 cissimus Rex Hispaniarum PHILIPPVS cui sapientia,
 fortitudine ac rebus gestis par nusquam reperitur orbis
 terrarum iudicio: nam si reperietur talis alter similis
 ei; aurea secula profecto haberemus. Quales sunt
 Serenissimi & omnium virtutum genere clarissimi
 Principes Austriaci FERDINANDVS & CAROLVS,
 patruus, itēq; ERNESTVS, MAXIMILIANVS, MA-
 TIAS, ALBERTVS fratres summa prudentia eximia
 virtute, singulari humanitate laudatissimi & toti orbi
 terrarum notissimi, qui omnes cum eorum omni posteri-
 tate ad summam huius vite felicitatem dati sunt Sac:
 Ces: Mai: Vest. Magna enim est omnium vestrum
 potestas, magna virtus & gloria, & quod mirum est
 his deploratissimis senescentis mundi temporibus ea-
 dem omnium voluntas idem impetus & studium ad vir-
 tutem deniq; concors animorum consensio, & indissolu-
 bile amoris vinculum. Rara enim est phœnix in mun-
 do, sed rarior solet esse concordia fratrum, quæ quidem
 quanto est rarior tanto firmior et laudabilior in Sere-
 a iij nissima

EPISTOLA

nissima & INCLITA DOMO AVSTRIACA. Qua-
propter cum omnia praesto sint cauendum est ne ipsimet
nobis desimus, & ne quid faciamus vel negligamus cu-
ius postea nos sero paniteret. Interim supplex oro atq;
obsecro accipiat hoc exiguum opusculum grato animo,
& pro innata sibi clementia & benignitate placido su-
percilio legat, nec offendat Sac: Caf: Mai: Vest: libe-
rior sermo & hac adhortationum plena oratio, hoc enim
extorquent syncerus amor & pius dolor à me fideli ac
beneuolo seruitore Sac: Caf: Mai: Vest: & totius
INCLITAE DOMVS AVSTRIACAE. Faxit vero
Deus Opt. Max. ut Sac: Caf: Mai: Vest:
quam diutissime salua & incolumis felici-
ter regnet ex intimo cordis affectu
volo & opto.

DECLARATIO

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

EVALENTIS SECVLI SIMPLI

DECLARATIO

QVA MENTE SECVTI SIMVS

PARTES IN ELECTIONE SERENISSIMI

Principis MAXIMILIANI II. Dei Gratia Legiti-

me Electi Regis Poloniæ, Magni Ducis Litvva-

niæ, Rusiæ, Prusiæ, Masouiæ, VVolhiniæ, Podlachia, Samo-

gitia, Liunionq;, &c. Archiducis Austriæ, Ducis

Burgundiæ, Comitis Tyrolis, &c.

VM rebus afferat tempus vetu-
statem & vetustas obliuionem ac
ignorantiam, operæ precium vi-
sum est aliqua earum rerum quæ
his annis acciderūt, quos mirabi-
les ac miserabiles Astrologi vocarunt ad perpetu-
am rei memoriā litteris consignare. Vere enim res
mirabilis & miserabilis videbitur non solum exte-
ris nationibus sed etiam posteris nostris, quod Po-
loni libera electione gaudeant, Rex tamē Serenissi-
mus Princeps MAXIMILIANVS libere ac legitime
electus nō modo tam diu adhuc non regnat: sed e-
tiam vix vitæ periculum euasit, electores verò &
adhærentes eius serui & exules facti sint, & multis

B

malis

DECLARATIO.

malis afflicti. Ego vero qui vt fide ac constantia erga regem ac Dominum meum ita miseria & calamitate omnes alios superaui etiamnum taceo & taciturnitate omnia tego.

AC multis quidem esse admirationi hoc diuturnum meum silentium non dubito, cum vsitatum sit saucios eiulare, afflictos iniuria lamentari, & naufragos auxilium implorare, quod me nondum adhuc fecisse constat. Nam in hac temporum iniquitate & rerum omnium perturbatione difficile erat verba facere, & id quod muneris ac officij mei erat præstare. Clades enim accepta Luctus ipse & squallor quo miser hætenus tabescebam animum meum auocabant à dicendo, & à rebus gerendis: deinde etiam ea quæ nunc dicuntur, si antea à nobis dicta fuissent fortassis negocia Regis & Domini nostri tractantibus visa fuissent parum utilia, parum oportuna, & parum ad rem pertinentia. Itaque quod hætenus tacuerim recte me fecisse puto: & sit ne hoc sapientiæ an fortunæ potiustribuendum adhuc nequeo apud me constituere ac decernere: hoc scio omnes fere iam in ea sententia fuisse, vt de
foelici

foelici successu Regis & Domini nostri desperauerint, censuerintq; hoc negocium pacificationis non ex iure ac dignitate rei, sed ex necessitate & arbitrio hostium transigi oportere: à qua indignitate ego præclara quæq; de *INCLITA DOMO AVSTRIACA* sentiens quia prorsus adhorrebam in dies meliora sperans, & cum magna fiducia expectans propterea etiã huic opinioni semper aduersatus sum, & inclinantibus magnorum virorum voluntatibus ad accipiendas etiam iniquas condiciones pacis, non solum quid facto opus esset exponere; sed ne de iniuria quidem mea & Domini mei liberius conqueri, & me ficto & supra modum exaggerato ab hostibus crimine apud exteras nationes purgare potui, cum magno malo & detrimento meo. Me enim reuersis iam domum alijs socijs meis hic tam diu manente, fidemq; datam tam constanter seruante, existimant me propter aliquod facinus nefarium aut turpem excessum ex patria proscriptum esse, meritoq; talia pati vt mihi reditus in patriam non pateat. Sed quoniam iam *DEVS OPT. MAX.* præter spem & expectationem omnium sua mirabili prouidentia Regem ac Dominum no-

DECLARATIO.

strum ex manibus hostium absq; tituli & iuris legitimi ab renunctiatione, absq; omni etiam omnino obligatione, nobis quidem ad gaudium & consolationem: hostibus vero ad timorem & cōfusiōem liberauit, in pristinamq; libertatem vindicauit: non possum iam vehementer nō lātari mihiq; ac Domino nostro gratulari & nomine illius toti *REIPVB. christianæ.* Iam igitur aperiam mentem meam declarabo voluntatem & sententiam aliorum, cur tanta fide & studio cur tanta alacritate & animorum consensione Serenissimum Principem *MAXIMILIANVM* Regem Poloniae elegerimus, cur ego tam constanter præ cæteris illi adhæream, fidemq; datam seruem, vt etiam pro eo extrema ferre ac pati me non pigeat, ne quis postea contumeliose criminari audeat & regem regnum ambitiose affectasse, & nos ad eum priuatarum rerum studio summam regni detulisse, ex quo etiam palam toti orbi terrarum innotescet, quam iniuste ego innocens proscriptus, & hac tanta iniuria affectus sum, & quam merito Serenissimus Princeps *MAXIMILIANVS* persequi ius suum legitimum debeat, ad laudē gloriāq; Dei & ad Inclytæ Domus suæ semper-

DECLARATIO.

piternam memoriam: & in persequendo qua fide conatu & auxilio principes Christianos & omnes bonos eum iuuare ac promouere oporteat. Ad hunc enim iuuandum omnes tanquam ad commune incendium restinguendum accurrere dignum & consentaneum est, si salui cum liberis coniugibus fortunisque suis esse velint ex cuius foelici successu omnium Christianorum salus dependet vt ex infra scriptis manifesto cuiq; patebit.

PRIMUM igitur nos regni Poloniae & M. D. Lithuaniae ordines spirituales & seculares ius legitimum eligendi regis per libera suffragia habentes, illud maxime in electione regis spectabamus, vt talem regem eligeremus, regnoq; nostro praeficeremus, qualem **R E S P V B.** bene ordinata requirit, hoc est qui in se illas laudes & virtutes regias completeretur, vt sit iustus, fortis, sapiens, magnanimus, clemens, liberalis, potens, pius & beneficus, alioqui enim **R E M P V B.** diu saluam & integram consistere non posse arbitramur. Quorum quidem regiarum laudum ac virtutum insignia & ornamenta cum ita in hoc Serenissimo Principe **M A X I M I L I A N O**

DECLARATIO.

elucescere videremus: vt quemadmodum Sol exortus reliqua coelestia sydera suo fulgore ac splendore obumbrat, ita ille virtutum suarum claritate nominisq; ac generis sui fama immortalis cæteris Candidatis competitoribus suis obscuritatem afferebat, vt pote longissima serire ac stirpe Cæsarum ac Regum ortus, & Educatus, versatusq; semper apud eas gentes & nationes quæ humanitatem virtutem & studium sapientiæ diligentissime colunt; hunc igitur vnanimi consensu ex præscripto legum & priuilegiorum, obseruato more & consuetudine maiorum tanquam cæteris regno digniorem patriæq; vtiliorem elegimus.

SECUNDVM spectabamus in Candidatis ad regnū aspirantibus quis eorum in Polonia munere ac officio regis commodius fungi possit; hoc est qui melius & facilius nobis Polonis ex æquo & bono iura daret; qui publicam pacem & tranquillitatem constitueret, & in posterum retineret, qui grauamina, exorbitantias, & alia **R E I P V B.** vulnera, sanaret, qui fiscum regium & ærarium regni augetet & locupletaret, qui bonos præmys publicè propositis ad
virtu-

DECLARATIO.

virtutem colēdam alliceret: malos autem poena & supplicio à vitijs deterreret. Toties enim in RESPUBLICA. nostra leges ociosæ figuntur, ac refiguntur & nunquam aut raro idq; cum iniuria aliquorum executioni mandantur, toties cædes & parricidia & quæuis alia latrocinia impune committuntur, tenuiores à potentioribus opprimuntur, senatus auctoritas contemnitur, equestris ordinis libertas imminuitur & omnia prorsus sine ordine fiunt, vt vnusquisq; sibi sit lex & rex. Hinc magnam partem publicorum commodorum nonnulli potentiores ad suam priuatam vtilitatem referre solent, vt ex metallis salinis alijsq; regni thesauris plus priuati aliqui homines quam tota RESPUBLICA. capiat propterea etiam specus illæ subterraneæ & cauerne longè lateq; excauatæ negliguntur, & sæpe cum magno periculo ac dispendio hominum villarum oppidorum & aliarum rerum obruuntur. Quapropter cum inter candidatos solum & vnicum Serenissimum Principem MAXIMILIANVM, vt pote ex Sacratissimis Imperatoribus & immortalis memoria dignissimis regibus ad tractanda RESPUBLICA. gubernacula natum, his rebus omnibus supra

memo-

DECLARATIO.

memoratis satis facere posse videremus, eum tanquam regno digniorem & patriæ vtiliorem elegimus. Ille enim si hostes inaugurationem eius non impediuiſſent, ex inquieta & perturbata *REIPVB.* pacatiſſimam iam feciſſet, ſeditioſos ac turbulentos ad officium reduxiſſet, omniaq; tam diuine quam humana tam publica quam priuata curæ habens, non permiſiſſet priuatorum potentiam & dominatum non ferendum publicis opibus in detrimentum *REIPVB.* crefcere, ille iura libertates priuilegia immunitates vniuerſorum & ſingulorum in omnibus punctis & clauſulis inuiolabiliter tanquam pater patriæ ſeruaviſſet vt in ocio & pace pie, iuſte, ſancte honeſteq; viueremus. Quod quidem eum optime præſtare potuiſſe argumento & documento ſunt regna ab eius maioribus adminiſtrata & florentiſſima facta, iactis in ijs iuſtiæ fundamentis. Siue enim quis Aſiam ſpectet, ſiue Affricam uideat ſiue Europam circumſpiciat ſiue etiam ſe ad Americam conuertat vbiq; in his locis frequens & honorificentiffima mentio eſt *INCLITAE DOMVS AVSTRIACAE*, vbiq; eius regimen grata & iucunda memoria proſequuntur, vbiq; ſe huic

DECLARATIO.

huic celeberrimo regum seminario plurimum debere sentiunt ac profitentur. Non ita quemadmodum aduersarij nostri plus priuatam vtilitatem quam publica commoda amantes, impudentissime & contumeliose garrire audent; odium & inuidiam illi apud vulgus & imperitam multitudinem conflare volentes. Quod *INCLYTAE DOMVS AVSTRIACA* plenum & absolutum habeat & habere velit in suos subditos dominium, eosq; tanquam seruos ad quauis onera & difficultates pro suo arbitrio cogat. Nota est iam orbi terrarum huius celeberrimæ familiæ probitas, noti mores, nec quenquam esse puto, cui iustitia, pietas, clementia, modestia, eius in regnando non sit audita. Gaudent *INCLYTAE DOMVS AVSTRIACAE* subditi vbiq; videlicet Germani, Vngari, Bohemi, Hispani, & alij, tali libertate, qualem nos Poloni nunquam habuimus, qui libertatibus gloriamur. Ipsi met subditi mutuo consensu magistratus mandant quibus volunt, de capite, de fama, se ipsos iudicant, quo fit vt apud eos non quod libet licet, nec quod quisq; potest, audet. Sed omnes viuunt pacifice ac honeste, nemo læditur, & cuiq; id quod suum

C

est

DECLARATIO.

est tribuitur, quibus rebus florentissima & diuturna regna & imperia efficiuntur, quales vt fieret *RESPVB.* nostra, quantum in nobis situm est, volumus & optamus. Hancq; voluntatem nostram Serenissimi Principis *MAXIMILIANI* electione, & ad regnum neglectis priuatis rebus tam diligenti introductione, testati sumus. Si enim grati beneficiorum esse & videri volumus, debemus hoc patriæ, in qua nati, liberaliterq; alti, & educati, varijsq; honoribus & ornamentis insigniti sumus.

TERTIVM EST quod in electione regis spectabamus, quis nimirum Candidatorum miserabilem conditionem & deploratissimum statum hominum in Russia & Podolia manentium, sua industria, virtute, & patrocinio fulcire ac subleuare possit; quorum nisi sit aggreſtis aliquis, barbarus, ferox, & non christianus homo, quis non misereretur? quis non ferendam opem censeret illis? considerando eorum miseriam, lamentationes, eiulatus, suspiria, preces, querimonias, fædamq; seruitutem. Nondum fortasse in his aliquantò remotioribus regionibus venit cuiquam in mentem de
locis

DECLARATIO.

locis illis, & incolis illorum cogitare, quapropter in hac tāta extrema eorum necessitate, ego me amplius continere non possum, quin aperiā & declarē, quanto in discrimine vitæ versentur omnes christiani, & maximè homines locorum illorum qui ab excursionibus crudelissimorum Tartarorum nunquam tuti esse possint, Russia & Podolia sunt tam longè lateq; patentes prouinciæ, vt si campos Oczakouios, Dorucios & aliam camporum planiciem immensam quis spectare vellet, infinita & innumerabilia ibi stadia vel iugera agri depræhenderet. Sunt vero tam opimæ ac fertiles regiones, vt propter vbertatem agrorum, & varietatem fructuum, magnitudinem pastionis, & multitudinem earum rerum, quæ ad vitam sustentandam sunt necessaria, horreum totius orbis terrarum esse possit. Alluitur Podolia Ponto Euxino Boristene, Tÿra, Bugo, Danubio & alijs celeberrimis nauigabilibus, & per totum fere mundum decurētibus fluminibus, quibus ad quæuis regna omnium rerum copia deuehi, hominibusq; ad abundantiam suppeditari possit. Ferax enim est boum, ouium, caprarum, aliarumq; ferarum innumera-

DECLARATIO.

bilium, habet ingentem copiam piscium tam flu-
 uiatilium quam marinorum, quæ omnia & alia
 multo plura vt coria, sebum, alutas, mel, succinum
 & aptam materiem fabricandis nauibus, domi-
 busq; ornandis subministrare possit, exteris etiam
 nationibus vt Germanis, Pomeranis, Mechelbur-
 gensibus, Holsatijs, Danis, Frisijs, Hollandis, Bra-
 bantis & alijs Belgis, Gallis, Liouonibus, Moschis,
 Suecis, Noruegis, Anglis, Scotis, Hispanis, & Lusit-
 anis. Itemq; Morauis, Silesijs, Boemis, Vnga-
 ris, Italis Moldauis & Armenis. Homines etiam
 in Russia & Podolia sunt quoq; Christiani, adco-
 mitatem, & ciuilitatē, benignitatem, & hospitali-
 tatem prompti, ita vt ignotos & externos nō modo
 libenter suscipiant hospitio, sed etiam inuitent &
 omni officio ac beneuolentia prosequantur, & non
 modo ad conuictum & familiaritatem quorumli-
 bet faciles, verum etiam ad mores & imitationem
 eorum, cum quibus viuunt, externorum præfer-
 tim flexibiles. Sed quorsum hæc? quando ista sunt
 omnia deserta, vastata, diruta, ac depopulata cre-
 bris & assiduis incursionibus Tartarorum nomi-
 ni Christiano hostium immanitate barbarorum
 & multi-

DECLARATIO.

& multitudine in superabilium, qui quotannis in
 Russiam & Podoliã excursionē facta, hostiliter in
 bona, possessiones, homines, pecora, ferro & igne
 grassari ac ferocire solent. PROH DEVM immor-
 talem quantus dolor, quanta miseria & calamitas,
 quanta afflictio cordis est illorum hominum, cum
 filij patrum, patres filiorum, necem crudelissimam
 intuentur, cum infantes lactantes ab vberibus ma-
 ternis auelluntur, & nefariē interficiuntur, cum
 vxores, filiæ, matres, sorores, ad incestuosa stupra
 fædasq; & abominabiles pollutiones, à ferocissi-
 mis hostibus in conspectu maritorum, patrum,
 fratrum, abstrahuntur, cum ingentem hominum
 vtriusq; sexus forma & ætate florentium multitu-
 dinem loris adstrictam in morem pecudum præ se
 agentes in fædam seruitutem abducunt. Atq; hæc
 non solum nostra aut patrum nostrorum memo-
 ria frequenter fieri solita sunt. Sed multis iam an-
 te retroactis seculis, statim ab eo tempore quam
 primū Russi nomen Christi professi sunt, nun-
 quam tuti & securi ab istis hostibus esse potue-
 runt, vt iam non solum Podolia funditus euersa et
 expugnata sit, sed etiam ipsi Poloni eo seruitutis

DECLARATIO.

ab istis atrocissimis hostibus redacti sunt, vt illis
tributum quot annis pendere cum summo dedeco-
re & ignominia nominis sui cogantur: quippe qui
se victores multarum gētium esse glorian-
tur, nunc
femetipfos ab hostibus contemnendis & abiectis-
simis numerata pecunia redimere necesse habent.
Quoties ab illis **Wlodimirus** Dux Russorum egre-
gius & præstantissimus violatis pactis crudelissi-
me infestatus est, quoties longam posteritatem
Wlodimiri Duces Russiæ celeberrimos cum istis
hostibus configere ac ferro decernere oportuit, vt
propter asidua & continua bella & incursiones
vitam pariter & imperium amittere coacti sint.
Quoties illis temporibus per Russiam & Podoli-
am via sibi strata, & porta aperta Poloniam, Silesi-
am, Morauiam, Austriam, Bauariam, Vngariam,
& alias Nobilissimas prouincias peragrati ferro
& igne attriuerunt & labe factarunt omnia, nemi-
ne eorum viribus resistere valente. Quoties po-
stea **Vitoudus** strenuus ac fortis belli Dux armis
contra eos sumptis, reprimere eorum vim & auda-
ciam foeliciter conatus est, nonnunquam etiam ta-
men ab illis prostratus vix ipse incolumis cū paucis
euaſit

DECLARATIO.

euasit cuius quidem memorabilis est illa clades aliquot Regis Iagellonis fratrum amissione insignis sub Tamerlane gentium terrore accepta à quo tempore Russia & Podolia nondum vires suas recuperauerunt. Quoties & alij potentes & bellicosissimi viri cum illis bella gesserunt, nunquam tamen eos eo adigere potuerunt, vt ne infestarent magis fines Podoliæ. Extant ibi adhuc multa loca ruinosa, arces & munitiones vastatæ ac demolitæ, & alia multa incredibilium laborû Vitoudi monumenta, statuar, pontes, balnear, & alia quædam, ad res melius gerendas parata. Extat Kiouia insignis olim vrbs cuius amplitudinem & splendorem ingentes ruinæ & muri vltra nouem milliaria circum circa destructi visi testantur. Extat Balacليا sedibus suis conuulsa & labefactata, magnifica templa prophanata, ac euersa, altaria diruta, & alia magnarum cladum vestigia.

HAEC omnia nemo adhuc reparare potuit, quæ certe cū magno REIPVBLICÆ Christianæ emolumento ac dignitate restaurari possēt. Nemo adhuc Regū Polonorū ita Russiam et Podoliam metu periculorum

DECLARATIO.

rū liberauit, et ita firmis præfidijs muniuit, vt Turci & Tartari excurrere in eas nō possint. Nā ab eo tempore ex quo illis est tributum decretum, gratia pacis, iā aliquoties & sub ipso Sigismundo, & sub SIGISMUNDO AVGVSTO Poloniam atrocissime cōtra fædus & pacta infestarunt, vt nihil nunc dicam breuitatis causa, quid sub Stephano, & nunc maxime sub isto Sueco fecerint.

QVa propter circumspectis rebus omnibus subductisq; rationibus cū animaduertemus inter cādidatos, solum Serenissimum Principem MAXIMILIANVM has ruinas reparare, nosq; his cladibus interitum vniuersæ REIPVB. Christianæ portendentibus, liberare posse, habet enim tantum virutum roboris & firmamenti, vt ferocitatem Tartarorum inhiberet, & coerceret, Russiamq; & Podoliam cultiorem & populosiorē efficeret, siue enim arcibus & munitionibus extruendis tuendi essent fines Podoliæ, hoc facilius procul dubio quā quisquam candidatorum præstare posset, quem admodum etiam fecit Bona Sfortia Regina Poloniæ Sigismundi Regis coniunx, quæ ad memoriam nomi-

DECLARATIO.

nomini sui sempiternā arcem munitissimā isthic
 magnis sumptibus extruxit, eamq; Barensem ab hæ-
 reditate paterna appellauit. Siue etiam militem
 numerosum assiduo ibi seruando, commodissime
 certe & minore cum difficultate, quam quisquam
 alius stipendium & com meatum illi suppeditare
 posset, & mille alijs modis his tantis malis obuiam
 ire facile posset prout inter senatum et nuncios ter-
 rarum de ea re conueniret. Cernuntur enim in Se-
 renissime Principe *MAXIMILIANO* omnes illo vir-
 tutes quæ in bono & laudabili Duce ac Imperato-
 re requiruntur, labor in negotio, fortitudo in peri-
 culis, iustitia in iudicio, affabilitas in loquendo,
 industria in agendo, celeritas in conficiendo, con-
 silium in prouidendo. Est vero tam potens &
 opulentus, vt quamuis hoc tempore sit ærarium
 regni exhaustum, & regnum ipsum ab amicis de-
 sertum, ipse tamen solus sufficiens sit ad hæc nego-
 cia exequenda, & ad *REMPUBLICÆ* tuendam; quippe
 qui multis Potentissimis Regibus & principibus
 Christianis affinitatibus, fæderibus, societatibus,
 coniunctus est; vt nihil illi deesse videatur dum
 modo nosmetipsi nobis & istis Podoliensibus non
 desimus

DECLARATIO.

desimus. En enim ad nos supplices palmas tendunt, in nos ora atq; oculos conuertunt, opemq; & auxilium à nobis implorant, vt eorum etiam tandem aliquando misereamur, qui sese pro nobis quasi murum aheneum hostibus opponunt, quod medius fidius æquum est omnes Christianos præstare, ne postea inuiti cogantur quod nūc sua sponte facere nolunt. Timendum enim est omnibus etiam remotissimis nationibus ne ex his regionibus Sarmaticis erumpant aliquando Attilæ, Alarici, Goti, Vandali, Longobardi, Hunni & alij ingentibus ruinis & cladibus in Italia, Hispania, Gallia, Germania factis memorabiles populi, qui omnia irreparabiliter destruant pessudent, & funditus euertant, nomenq; Christianorum quodomen Deus auertat, penitus deleant.

QUARTVM EST quod spectabamus in Candidatis, quis eorum magis amplecteretur studia rei militaris bellicæq; disciplinæ, quiq; efficeret vt hoc rā pulchrum vtile & necessariū studium, magni fieret ab omnibus, sine quo Polonia infirma contemptui & interitui obnoxia est Armis enim et fortibus vi-
ris

DECLARATIO.

ris regnum Poloniae à paruis initijs ad hanc iustam
 magnitudinem & splendorem peruenit, quanquā
 enim dulce est nomen pacis, & res ipsa salutaris, ta-
 men sæpe necessario bella gerenda sunt, & vis vi re-
 pellenda vt in pace cū dignitate viuatur. Et quoniā
 inter Candidatos Serenissimus Princeps vero &
 pulchro omine *MAXIMILIANVS* id est rerum ge-
 starum gloria maximus futurus, solus est nobis vi-
 sus, non minus ad sceptrum gerenda, quam ad arma
 tractanda, à natura quodā modo propensus & ido-
 neus, ideo eum tanquam præ cæteris digniorem &
 vtiliorem Regem elegimus. Nam cum habeat tot
 dotes & ornamenta regia, posset his suis virtutibus
 quasi magnes ferrum homines strenuos & fortes
 ad se allicere & attrahere, quibus vndiq; ex varijs
 nationibus confluentibus, posset in finibus illis
 Podoliæ rursus instituere hætenus cum magno
REIPVB. detrimento neglectum ludum militare, vbi
 sese generosa iuuentus & indoles in arte bel-
 lica semper exerceret, quæ hac tempestate no-
 stra ita necessaria est cuiq; vt Regnum carens mi-
 litibus exercitatis & veteranis, belliq; ducibus e-
 gregijs, non satis præsidij videatur haberi ad tuen-

DECLARATIO.

dum se ab hostibus, etiam si munitionibus abundaret & omnium aliarum rerum affluentiam haberet. Nusquam autem commodius exerceri quisquam possit in arte bellica, quam ibi ubi semper est occasio cum hoste confligendi, hostis autem viribus, astutia, & celeritate potens. Deinde victus delicatior aut mollia strata ibi difficulter haberi possunt, sed sæpe aqua, & pane duro, carneq; ferina, idq; industria & labore parta contenti esse debent, & magnam vitæ partem in vigilijs, excubijs, explorationibusq; exigentes, sæpius in ephipijs quam in lecto dormitant ideoq; æstus, frigoris, inedia, laboris patientissimi, venationumq; peritissimi sunt. Hostium vero infidias haud aliter quam nautæ in mari nauigantes portum excursu astrorum & alijs miris modis explorare & investigare solent. Hinc ex hoc ludo militari tanquam ex equo Troiano illi præclari & insignes viri Constantinus Dux Ostrogus, Tarnovvski, Sieniavski Mieleczki Iazlovvieczki nostra memoria fortissimi & supremi in Polonia duces belli prodierunt. Hinc Pretfcius Silesius, Wlodek Strusfij, & alij innumerabiles viri rei militaris amantes, & studi-

DECLARATIO.

& studiosi tanta cum laude & gloria nominis sui in illis locis versati sunt, vt eam nobilitatem, laudem, ac virtutē quam à maioribus acceperant in signi accessione cumulata ad posterostransmiserint.

QUINTVM spectabamus in Candidatis, quis eorum tam potens & expeditus esset, vt posset regnū Poloniæ, ab hostibus immanissimis vndiq; circumseptum tueri ac defendere, & maxime ne subiugum Turicum veniremus, qui sibi ad occupandam Europam viam sternit miris modis. Quis enim est tam nihil de se cogitans qui non pertimescendum ac prouidendum sibi putaret, ab eo, à quo tot vna fere æstate nationes subiugatae & in seruitutem acceptæ sunt vt Cilices, Arabes, Aethiopes, Caramanni, Hierosolyma cæteri; populi. Quis finitimis ac vicinis nostris Taurinis, Vngaris, Valachis, Bulgaris, Rascijs per vim & fraudem ab eo occupatis non perhorresceret, ne hæc eius effrenata audacia & insatiabilis dominandi omnia; tam diuina quam humana iura euertendi cupiditas ulterius serpat. Vtinam falsus vates sim sed videre mihi videor Poloniam sub iugo Turcarum propedi-

DECLARATIO.

diem futuram, nisi resipuerit & ad meliorem mentem redierit, quam cum aperto Marte non audeat cuniculis expugnare nititur. Principijs certe obstandum esset, & absq; mora ineunda esset ratio, quo pacto hæc furiosa & immanis bestia in exitum ac perniciem omnium nostrum erumpens constringatur & compescatur, vt se intra suos fines ac limites contineat. Neglecta enim solent incendia sumere vires. Nam si quis existimat eum tandem iam ob inuadendis regnis ac prouincijs temperaturum finemq; suæ cupiditati impositurum, is profecto vehementer errat, fallitur, ac decipitur. Finibus enim suis egressa auiditas rapiendi non habet modum donec possideat omnia, & præsertim cum speret Turca se non posse hac præda diu potiturum nobis saluis. Ardet igitur desiderio occupandæ totius Europæ, inhiat toti orbi terrarum, & maxime nobis Christianis, odio enim est illis Christus, & Christiani ipsi odiosissimi, & propterea quicquid virium & ingenij habent, totum id ad delendum nomen Christianorum referunt. Hinc Vienna tanto conatu, & varijs stratagematibus à Solyma-
no toties oppugnata. Hinc Moschouia ab eodem
Solyma-

Solymano armis, dolis, & omni apparatu bellico
sæpius infæliciter tentata, qui ingentem exercitum
bene armis instructum per Pieczihorscios trans-
mittere voluit, nisi à Persis fuisset prohibitus.
Hinc eiusdem Solymani & nunc maxime huius
Armurathis frequentes legationes ad Polonos, de
amouendis Kosacis ex finibus Podoliæ, & de tol-
lendis ac subuertendis arcibus & munitionibus
quibusdam, nostrorum militum receptaculis &
propugnaculis, vt luce meridiana clarius sit Tur-
cam ad omnem occasionem rei bene gerendæ &
Europæ inuadendæ esse intentum. Nihil noctesq;
diesq; studiosius curat, quam vt Moschouia pri-
mum potiatur, qua in potestatem suam redacta
reliqua regna facilius se occupaturum putat, et quia
se adhuc imparem viribus Moschouiæ Duci sen-
tit, dolo & fraude eum vt opinor aggreditur. Sub-
ornasse enim fertur aliquot turmas Tartarorum
& Turcarum qui sese nuper vltro duci Moscho-
uiæ subdiderunt vt simulata defectione à Turca-
rum Cæsare sub eius regimine tutela & patrocini-
nio esse possent petiuerunt, quod non sine cau-
sa factum est, & non potest non esse suspectum
cuiq;

DECLARATIO.

cuiq; viro diligenter omnia circumspicienti, successu enim temporis & nata occasione eorundem Tartarorum opera & auxilio ad ea possidenda quæ occupare studet posset bene promoueri. Et certe non malo consilio ductus hoc facit, vt de adipiscenda Moschouia sit tam anxius & sollicitus. Est enim longè lateq; patens & ferax Moschouia rerum omniū, quas terra ex se fundit ad vitam sustentandam Auri, argenti & aliarum rerum copia tanta, vt multi præclari viri & fide digni affirmare audeant, quod Thesaurus Ducis Moschouiae omnes thesauros Christianorum principum, in vnum collatos & in altera libræ lance positos superaret & præponderaret; ipsi vero Moschi robustissimi & bellicosissimi sunt vt credibile sit Turcam facile tota Europa potiturum, omniaq; sua rabie deuoraturum Moschouia in suam potestatem redacta, Augeret enim vires & potentiam suam, & iacturam non solum opum sed etiam militum hætenus continuis bellis amissorum compensaret. Eandem ob causam etiam serio moliebatur Stephanus Rex quotidieq; accuratissime cogitabat, qua ratione Moschouia potiri possit. Idem nunc miris modis effice-

DECLARATIO.

efficere conatur Zamoscius regni Cancellarius qui
 non intelligens se valde viribus imparem esse qua-
 si musca contra elephantum confurgit, & formi-
 ca quæcum euertere conatur, cum tamen Mos-
 chi nemini alteri subesse se suaq; omnia subijcere
 decreuerint, & constituerint præterquam si ex *IN-*
CLYTA DOMO AVSTRIACA Rex Poloniae aliquis
 efficeretur. Quapropter re bene perspecta & exa-
 minata cum videremus neminem alium Candida-
 torum tam bene & facile has vires & rabiem Tuci-
 cam infringere & labefactare posse præter Sere-
 nissimum Principem *MAYIMILIANVM*, quem ipsi
 Turcæ tanquam exitium ac demolitorem suum re-
 formidantes diligenter curauerint & inuiolabilis
 futuri fæderis nomine rogauerint ne ad quenquam
 ex *INCLYTA DOMO AVSTRIACA* summa *REIPVB.*
 nostræ deferatur hunc nos tanquam cæteris Can-
 didatis digniorem & patriæ vtiliorem vnanimi
 consensu, in loco priuilegiato elegimus, & renun-
 ciauimus. Habet enim vim magnam opum auri
 atq; argenti, ornamenta pacis neruos & subsidia
 belli. Coniunctus est regibus & principibus ar-
 ctissimo necessitudinis vinculo a quibus auxilia in
 E
 necessi-

DECLARATIO.

necessitate habere potest. Habet exempla maiorum suorum, quorum tot extant victoriæ, quot fuerunt nomini Christiano inimici, tot trophæa, quot nationes deuictæ, tot triumphi, quot sub iugū missi hostes, & alia præclara exempla virtutumq; suarū monumenta reliquerunt de quibus nulla vnquam ætas quā diu hic sol terras aspiciet cōticescet.

SEXTVM EST quod in Candidatis regnum petentibus diligenter spectari censuimus, qui nimirum eorum esset tam & potens & rei militaris peritus, & foelix & tantæ apud omnes auctoritatis, vt ei nō sit difficile hanc labem & maculam delere, quæ iam penitus insedit atq; inueterauit, in amplissimo Polonorum nomine quod videlicet fines regni Poloniæ nimium sint accissi, & occupati, à finitimis hostibus nostris, vt magna parte regni ob inopiam & imbecillitatem carcamus, & de reliquo vehementer periclitemur. An hoc non turpe & ignominiosum est, Poloniam quæ tot myriades fortissimorum militum numerat & iactat, non posse ditiones suas quocunq; modo amissas recuperare ac retinere. Habet Moschus oram Seueriensem & Smo-

DECLARATIO.

& Smolenscum, quorum districtuum, iniustum ac illegitimum esse possessorem Moschum declaravit ac testificatus est Rex Cazimirus Iagellonides, qui ea de causa arma contra Moschum sumptuerat, ut eum his possessionibus depelleret, quod quidem summi Dei benignitate perfecisset, nisi ei hanc gloriam mors immatura inuidisset, possidet Rex Sueciæ Naruam permagnam Liunionæ partem, quam quo modo & qua arte possederit non ita pridem, nemo est qui nesciat, quæ quidem eum cedere procul dubio coegisset pacis & belli gloria clarus Stephanus Rex, si eum fata diutius nobis superstitem ac incolumem seruassent. Turca Scylla atq; Charybdis orbis terrarum dolo & armis occupavit nostra tempestate Valachiam siue Moldaviam, quæ se ita solenniter olim Regibus Polonorum subdiderat, & in fide mansuram iure iurando promiserat, ut non solum alieni, sed ne sui iuris unquam esse possit, nisi ipsis Polonis remittentibus. Tartari magna parte Russiæ ac Podoliæ occupata, tantas strages in Polonia ediderunt, ut etiam sibi Poloniam tributariam fecerint, Scepusium etiam quam ægerrimè inter Vngaros retineatur à nostris

DECLARATIO.

præfectis luce meridiana clarius est. Hæc omnia Polonos præcæteris gentibus cupidos laudis & appetentes gloriæ amisisse, & recuperare non posse, magnum dedecus ac dispendium est. Quapropter cum inter Candidatos solus Serenissimus Princeps *MAXIMILIANVS* visus esset nobis, qui his omnibus negocijs satis facere possit, qui omnia illicite ab eodem regno Poloniæ alienata aut distracta, ad proprietatem eiusdem regni aggregare, terminos etiam regni Poloniæ proposse tuo defendere ac dilatare possit, non solum accessione Moschouiæ quæ se regi Poloniæ ex *INCLITA DOMO AVSTRIACA* electo subijcere promisit, sed etiam vsu fructu feudalis Ducatus Barenfis, quo iam fortassis Regi-
nâ Poloniæ carere necesse erit. Præterea etiam cū certissimum sit *INCLITAM DOMVM AVSTRIACAM* esse Athlantem *REIPVB. Christianæ* nihilq; ei deesse, ad retundendam vim hostium, & ad propagandos fines totius *REIPVB. Christianæ*. Abundat opibus, regnis, prouincijs, bellicoq; apparatu habet in suo imperio & bonos Oratores & fortissimos Imperatores & omnia illi præsto sunt, quibus regna beata ac florentissima efficiuntur; ideo
nos

DECLARATIO.

nos eum tanquam cæteris digniorem & vtiliorem elegimus, ac electum promouimus, nullumq; pro eo & pro patria periculum defugiendum nobis putauimus.

SEPTIMUM AC PRÆCIPVVM EST quod in Candidatis diligēter spectabamus, & considerabamus, cuius eorum videlicet maiora & plura extarent in nostram. **REMPVB.** merita, Indignum enim ac ini-
quum esset immeritum præponere merito, in magistratibus & dignitatibus mandandis, & ei non exhibere omnē grati animi significationem, quem de se aliquis bene meritum existimat. Et quoniam **INCLITA DOMVS AVSTRIACA** meritorum magnitudine erga Polonos tam publicè quam priuatim omnes Candidatos superabat, ideo ex hac florentissima familia aliquem summa regni nostri potiri volumus. Quis enim est in tota Europa ita hospes & peregrinus, qui ignoret quæ & qualia necessitudinis iura intercedant **INCLITAE DOMVI AVSTRIACAE** cum celeberrima & toti orbi notissima familia Jagellonica, quam sæpe inter se connubia iunxerint, vt verè **SERENISSIMI PRIN-**

DECLARATIO.

CIPES AVSTRIÆ PIASTI IAGELLONIADES ET CAZIMIRIADES appellari possint. Duxit Ernestus Archidux Austriæ Cymbarcam Ziemouiti Masouiorū Ducis filiam in matrimonium, quæ peperit Henricum III. Romanorum Imperatorem, quis ergo dubitabit eos etiam à Piaſto originem ducere. Accepit in matrimonium Cazimirus **ELIZABETHAM** Alberti Romanorum Imperatoris &c. Archiducis Austriæ filiam, ex qua nati sunt multi filij & filiæ cum magno Regni Poloniæ emolumento ac ornamento. Dedit Inuictissimus Cæsar Maximilianus Caroli V. & Ferdinandi auus Ludouico Loys Sigismundi Regis Poloniæ nepoti **MARIAM** ipsi vero Sigismundo Regi Poloniæ Bonam Sfortiam thori consortes quæ etiam genus & sanguinē ab **INCLITA DOMO AVSTRIACA** ducebant **ANNA** filia Wladislai Vngariæ & Bohemiæ Regis filia nupsit immortalī memoria dignissimo Imperatori Ferdinando. cuius adhuc filij ac nepotes viuunt, & ita viuunt vt ex eorum vita dependeat salus omnium Christianorum. Ipse vero Sacratissimus Imperator Ferdinandus tradidit in matrimonium **SIGISMUNDO AYGSTO** Regi Poloniæ duas filias, primū

DECLARATIO.

primum quidem *ELIZABETHAM* postea *CATHERINAM*, fæminas omni virtutum genere laudatissimas, quæ cum in Polonia iniuriosius, & parum quam decuit honestius tractatæ essent, ita tamen *INCLITA DOMVS AVSTRIACA* cum familia Iagellonica, & cū gente Polonorum firmiter & sancte amicitiam sibi colendam duxit, vt omnia forti & æquo animo tulerit, nec vlllo modo fœdus amicitiae violarit. His de causis à nobis & parentibus nostris vnanimi consensu senatus & equestris ordinis electus fuit ad Regnum Poloniæ Sacratissimus piæ memoriæ Imperator *MAXIMILIANVS*, atq; ita legitime electus & ab Archiepiscopo Gnesnensi nominatus, & à Marschalco regni renunciatus, vt iure optimo in Cathalogo Regum Polonorum poni ac recenseri debeat, qui vtinam diutius vixisset, vtiq; meliorem, aut certe aliquam, quæ nunc nulla est *REMPVB.* haberemus, nihil enim valuisset illa æmuli eius legibus & institutis Regni minus consentanea electio, nisi ad eum morte Sacratissimi Imperatoris ius electionis deuolutum fuisset. Quid quod non defunt & alia beneficia ac merita huius *INCLITAE DOMVS AVSTRIACAE*
erga

DECLARATIO.

erga Polonos. Quis enim illud singulare amoris
 & beneuolentiæ signum, non omnium seculorum
 prædicatione dignum esse censeret, quod in con-
 gressu illo Viennensi ita Sacratissimus Imperator
 Maximilianus pomposè ac honorificentissimè, &
 cum maximis triumphis exceperit, lautissimeq;
 apud se tractauerit Wladislaum & Sigismundum
 Cazimiri Regis Poloniæ filios, vt externæ natio-
 nes admiratione obstupefactæ, quod eis tantum
 honorem habuerit, exinde cæperint nos inter eas
 nationes, quæ humanitatem & ciuilitatem colunt
 numerare, cum nos antea semper pro barbaris &
 aggressibus habuerint. Quid quod nepos eius ter-
 ror gentium Carolus V. Sigismundum regem au-
 reo vellere cohonestauit, paruine videtur amoris
 & obseruantia pignus erga nos? An verò & illud
 inter merita ac beneficia nō reponemus, quod hæc
 INCLYTA DOMVS AVSTRIACA semper se declara-
 uerit amicis Polonorum amicam, inimicis inimi-
 cam, passimq; apud historicos legitur, quomodo
 hæc Inclyta Domus pro sua officij parte Magistros
 Crucigerorum & magnos Moschouia Duces ab
 inferendo Polonis bello dehortabatur, promittens
 se Polo-

DECLARATIO.

ꝛ Polonis ope & auxilio non defuturam. Et ut in multis pauca conferam, quam multis Polonorum clarissimis viris hæc *SERENISSIMA DOMVS AVSTRIACA* Stemmata & insignia virtutum contulit ut Tencijnijs, Radziuilis, Mieskovvijs, Cromeris, Iostis, Iezierzijs & alijs pluribus quorum honorem & gloriam non posse esse à *REIPVB.* dignitate seiunctam & separatam, prudentium erit considerare. Quàm vero omnes Polonos qui aliquando vel in aula *INCLITAE DOMVS AVSTRIACAE* versati sunt, vel per ditiones eorum in Germaniam Italiam, Hispaniam, Galliam, ad capeffendas honestas disciplinas quasi ad mercaturam bonarum artium proficiscebantur, benigne clementerq; tractauerit, non est necesse dicere. Nam omnes enumerare difficile esset, nefas autem in enumerando aliquem prætermittere, locupletissimi testes sunt ipsimet, quibus hæc beneficia collata sunt. Illud tamen exemplum admirabilis amoris & benevolentiae plenum erga Polonos, nefas est prætermittere, quod in eodem illo congressu Viennensi Sacratissimus Imperator *MAXIMILIANVS* Polonis exhibuit. Nota est quidem illa celeberrima & cum
 F omni-

DECLARATIO.

omnibus fere omnium gentiū ac seculorum victo-
rijs comparanda Orsenſis victoria, qua Octoginta
millia Moſchorum bellatorum, parua manu pau-
cis noſtrorum deſideratis ingenti ſtrage interfecta
ſunt, initium tamen huius pugne hoc loco repetere
nō erit inconueniens. Primū itaq; Moſchis acri-
ter impetum in Polonos facientibus nimiumq; fe-
rocientibus, Poloni ſeſe continebant propterea
quia Imperator exercitus Polonici graui quodam
negocio occupatus tunc acies inſtruere & cum ho-
ſtibus congredi non poterat, qui quamuis aliquo-
ties monitus eſſet à magiſtris equitum bellum gra-
uiſſimum & periculoſiſſimum iminere, cito ſe ex-
pediret, ſi victoriam ſperare vellit, ipſe tamen nec
quicquam properabat. Fuerunt vero in exercitu
Polonorum duo ſtrenui & fortes viri Iaroczki &
Pukarzewski tali inter ſe amicitia fædere cōiuncti
quali erant olim copulati Niſus & Eurijalus, Da-
mon & Pythias, tum Oreſtes & Pylades, hi itaq;
magnam ignominiam generis ac nominis Polonici
rati diutius inſultationes ac impetus hoſtium ferre
ſublato clamore fide ſibi vtrinq; data, militibusq;
cohortatis hoſtē ſunt feliciter aggreſſi vt annales
teſtan-

DECLARATIO.

testantur. Isti itaq; duo Poloni venerant etiam
 Viennam cū Sigismundo Rege, quibus quem ho-
 norem habuerit Sacratissimus Imperator *MA-*
XIMILIANVS difficile dictu est. Postquam enim
 esset satis epulatum genioq; indultum & mensæ re-
 motæ tunc Sacratissimus Imperator *MA-*
XIMILIA-
NVS duas filias suas illis procul aliquanto stātibus et
 aliquid aliud agentibus honorificentissime adduci
 curauit vt choreas ducere inciperent cū hac præfa-
 tione. Nobiles ac generosi viri Domine Iarocki
 et Domine Pukarzewski visū est Sac: Cæs: Mai:
 & toti huic celeberrimo regum ac principum Chri-
 stianorum confessui vt quemadmodum pugnae ac
 victoriæ illius Orsenfis authores fuistis ita etiam
 nunc læti huius conuiuij & chorearum ducēdarum
 authores sitis, deberi enim hoc virtuti vestræ Sac:
 Cæs: Mai: summus in terris iusticiæ magister ag-
 noscit, quod cum prompti & alacres fecissent, tan-
 dem laurea fecta cū appensis hastulis præmij loco
 & honoris gratia ab illis filiabus Cæsaris publice
 retulerunt. O immortalem gloriam Polonorum.
 O nulla vnquam obliuione sepulturum benefici-
 um, vt propter hæc tam incredibilia & inusitata

DECLARATIO.

merita ac beneficia vt nemo sit qui non intelligat Serenissimum Principem *MAXIMILIANVM* à nobis legitime electum & iure naturali, & iure gentium, ac iure Ciuili regnare in Polonia præ cæteris Candidatis debere. Et quia hunc Serenissimum Principem *MAXIMILIANVM* ad regnum promouî, tanquam eum quem domi gratum acceptumq; suis foris autē hostibus terribilem ac formidolosum, vtriq; autem honore regio & reuerentia dignum futurum videbam, propterea miser patria proscriptus sum, fideq; & honore priuatus. Sed ego totius orbis terrarum iudicio mihi standum puto, vtrum mihi iustæ hæc turpis infamiæ nota iniusta sit, omnes bene sani prudentes & Christiani viri iudicent, vtrum hoc sit scelus contra patriam moliri & libertates violare, remq; publicam opprimere velle, si quis talem principem qualem iam descripsi, hoc est digniorem & patriæ vtiliorem ad regnum promouerit. Caue o patria mihi longè charissima, ne tibi enutrias Scipiones illos Africanos, qui tibi etiam ob contemptum rerum à se gestarum illud morientes relinquunt. Ingrata patria nec ossa mea habes, hoc enim cum magno dedecore ac

DECLARATIO.

re ac detrimento esset tuo. Caue ne experiaris aliquando quasi nouerca Coriolanos illos quorum furorem implacabilem sedare ac mitigare non nisi ruina & interitu tuo non poteris præsertim si Veturiae ac Volumniae defuerint. Caue inquam ne dum me innocentem proscribis, te ipsam infames & ne te postea pigeat me vno proscripito pepercisse alijs, cum ego mihi nullius culpæ conscius sim, certumq; sit non poenam sed culpam vnumquenq; infamare. Considera tecum diligenter infauista inter regna omnia, & recognosce paulisper, quoties his disparibus sententijs ac electionibus fuit regnum diuisum, quam sæpe acciderunt non solum apud nos, sed etiam apud exterarum nationes geminatae regum electiones, nemo tamen reperitur in omnibus annalium monumentis eam ob causam proscriptus, fideq; & honore priuatus.

Heu igitur me infœlicem ad qualia tempora referuatus sum. Itane iam sunt deprauati & corrupti mores hominum vt apud eos virtus suo careat præmio, nec boni & fortes viri in ardua tendentes salutemq; suam pro patria pro statu *REIPVB.* pro

DECLARATIO.

7
 communi bono in discrimen vitæ offerentes, quic-
 quā valeant. Hactenus ego mirabar quid sit quod
 nequaquam fatis multi reperiabantur ita forti &
 magno animo ciues, qui summo studio & conatu
 darent operam, ne quid detrimenti vniuersa Chri-
 stianorum *RESPUBLICÆ* pateretur, pro qua maiores
 nostri durissimos labores exantlare, sanguinem
 profundere, & tanquam pro focis & aris, atrocis-
 sime mori non dubitauerunt, quoties auxilia eius
 tolli & labefactari animaduenterunt. Sed ex hoc
 tempore mirabor potius posse talem aliquem in-
 ueniri, qui honestatem & commune bonum rebus
 suis priuatis anteponat. Si enim ante quadringen-
 gentos & quinquaginta annos primus Dux &
 auctor in Polonia familiæ meæ *PETRVS DVNI-
 NVS COMES SKRZINNENSIS* non aduersatus
 fuisset tyrannidi *Wladislai* Regis, fratres eiusdem
Boleslai Criouosti filios ditionibus ipsorum pelle-
 re volentis, & si non monuisset eum, ne impium
 & crudele facinus contra fratres tentaret, ne patris
 ultimam voluntatem irritam faceret, ne totius Po-
 loniæ consensum aspernaretur, ne leges naturæ la-
 befactaret, non fuisset illi præcisa lingua aut oculi
 effossi:

DECLARATIO

effosi: haud aliter etiam ego si neglecto boni ciuis officio Serenissimū Principem MAXIMILIANVM cæteris Candidatis digniorem & patriæ utilissimū ac necessarium Regem nō eligissem, & ad regnum non promouissem, nunc non essem proscriptus à regno, fideq; & honore priuatus. Quis ergo postea vellet in aliquo casu REIPVB. operam nauare, si nisi res ex animi sententia cesserit, postea eos qui de REIPVB. bene meriti esse voluerint, necesse est esse reos, mœstos, sordidatos, de capite, de fama, de fortunis, de liberis, dimicare. Durum certe est velle de eo bene promereri, à quo nullam te vnquā pro meritis parem gratiam relaturum speres. Quanquam spem bonam & fiduciam habeo, quod iustissimus vindex malorum Deus, non sinet hanc audaciam eorum impune abire, quorum scelere perfectum est, vt innocens patria proscriberer, quemadmodum etiam illi dignas suo scelere persoluerūt pœnas, Wladislaus cum sua vxore Cristina Conradi Cæsaris filia, cuius instinctu & furore implacabili adductus erat Wladislaus Rex, vt tam ferociter contra illum auctorem familiæ meæ bene de REIPVB. meritum sœuaret. Nam turpiter postea
regno

DECLARATIO.

regno pulsus & exactus ambo in exilio mortui sunt. Ipse vero quinque annis postea Deo innocentiam per miraculum testante videbat & loquebatur.

HABEBAM ego semper ante oculos exempla maiorum meorum, imitatione digna, & maxime illius primi auctoris familiae meae, qui vetustissima & celeberrima apud Danos Stirpe originem ducens, ante quingentos propemodum annos ex Dania in Poloniam venit, atque ita se in omni vita sua gessit, ut esset in Polonia virtute nobilitate, estimatione & in *REMPVB.* meritis facile Princeps, huius igitur vestigijs insistendo cum me ad mores eius conformare studerem, sic vixi, ut à tramite recto illius ne latum quidem vnguem deflectere voluerim. Quapropter statim annis pueritiae in studio bonarum artium exactis, contuli me in eunte aetate ad augustissimos illos et omnium seculorum memoria dignissimos Imperatores ac Reges, Carolum V. & Ferdinandum principes Austriacos, quorum sub signis undecim annis stipendia merui, & in magna gratia & auctoritate apud eos propter fidelia obsequia mea fui. Deinde in aula Serenissimi Regis

DECLARATIO.

mi Regis Poloniæ piæ memoriæ SIGISMUNDI AUGUSTI aliquandiucum essem versatus, tandem per vnum & viginti annos præfecturam Petricouiensem administraui, quo in officio ita me gessi, vt & mihi honori & amicis solatio & REIPVB, emolumento extiterim. Nunc proh dolor nescio quibus fatis contemnor, ludibrio & despiciui habeor ab omnibus quia eò miseriarum & calamitatum per vim hostium armis REMPVB. opprimentium senex innocens deturbatus sum, vt me necesse sit patria pulsum, per externas gentes ac nationes vagari, & oberrare, opemq; & auxilium ab alijs implorare. Multa sunt quidem quæ me iam senili maturitate confectum magno dolore afficiunt, & sæpe lachrimas pene sanguineas fundere cogunt, vxoris dulcissimæ suauissimorumq; liberorum amissio, bonorum confiscatio, infamis proscriptio, exilium, sed ita tamen hæc omnia æquo & forti animo ferro vt maiora grauioraq; pati & mortem ipsam oppetere paratus sim, pro patria et pro Rege ac Domino meo clementissimo, qui solus occidenti patriæ nostræ suppetias ferre vult ac potest. Omnium tamē maxime excruciat animum meum, quod ij
 G videan-

DECLARATIO.

videantur ingrati animi significationem præ se ferre, quibus si saperent & nouissima prouiderent, grata acceptaq; studia conatus & merita nostra esse deberent. Ex hoc enim arduo negotio ex *REIPVB.* Poloniae a pio iusto & forti rege administratione depēdet salus vniuersæ Christianorum *REIPVB.* quam nos cum ab imminentibus periculis omnibus modis tueri ac defendere conamur, ecce incidimus in sentinam omnium malorum, & in periculum vitæ, ab ijs autem pro quibus hic labor suscipitur non modo non iuuamur sed etiam contemnimur & irridemur.

SEd in hoc luctu & squallore meo consolatur adhuc spes & fiducia, quam in Deo Opt. Max. qui post nebulā phœbum reducere solet habeo. Consolatur me recte factorum meorum conscientia. Consolatur me *INCLITAE* ac *SERENISSIMÆ DOMVS AVSTRIACÆ* summa prudentia, eximia virtus, singularis humanitas. Nullo enim ego modo adducor vt cogitem Regem ac Dominum nostrum ius suum non omni studio persecuturum. Credo etiam quod non patietur *INCLITA DOMVS AV-*

STRIACA me tam turpiter & misere in hoc exilio
perire, de qua ab in eunte ætate semper bene pro-
mereri conatus sum. Testis est mihi Reuerendis-
simus Dominus Stanislaus Pavvlovski Episco-
pus Olomucensis, Testis Illustris & Magnifi-
cus Dominus Don. Guilhelmo à Sancto Clemente
Regis Catholici Hispaniarum Orator, qui in elec-
tione Varfauienti præsentibus adfuerunt & viderunt
qua fide, quo studio, qua auctoritate ego Serenissi-
mum Principem *MAXIMILIANVM* ad regnum no-
strum promouere conatus sum, vt mihi publicè no-
mine totius *INCLYTÆ DOMVS AVSTRIACÆ* gra-
tias egerint, & multa bona polliciti sint. Vtinam
vero istis Dominis Bohemis Polonorum fratribus
& socijs, apud quos exilij locum capimus, etiam
obuersaretur ante oculos hæc lubrica & instabilis
fortunæ vicissitudo, quæ sibi in rebus humanis plu-
rimum vendicat, aliter fortassis casibus hominum
permouerentur aliterq; nos apud se tractarent, qui
nunc hoc foelici regimine *INCLYTÆ DOMVS AV-
STRIACÆ* elati, ocio tantum & voluptatibus in-
dulgent, vt parum alienæ calamitatis meminere,

DECLARATIO.

nec quicquam cogitent tunc etiam res suas agi, & in periculo esse paries cum proximus ardet.

QVapropter si tantum interest **REIPVB.** Christianæ vt Serenissimus Princeps **MAXIMILIANVS** in Polonia regnet, videant ergo Principes Christiani orbis terrarum columnas ne postea eos sero peniteat si nunc ea fide & studio quo deberent Serenissimum Principem **MAXIMILIANVM** ad regnum non promouerint. Et si ipse Serenissimus Princeps **MAXIMILIANVS** intelligit, se & voluntate **DEI OPT. MAX.** per quem reges regnant electum, & iudicijs multorum magnæ auctoritatis hominum se regem Poloniæ dignum & necessarium approbatum, videat ergo ne cum omnia præsto sint, ipse sibi desit, & nos adhærentes suos fideles seruos ac subditos Maiestatis suæ Regiæ ab hostibus opprimi patiatur. Nō est dubium si Serenissimus Princeps **MAXIMILIANVS** Rex Poloniæ legitime electus, Dominus Clementissimus ius suum pro sua virili & pro dignitate nominis ac generis sui persequi voluerit, quin voti compos futurus sit. Cedit enim ille Suecus & regnum vltro digniori concedet,

DECLARATIO.

det, neq; enim est tam inops animi & inops consilij, vt cum toto orbe terrarum, quasi cum diuino numine iniustum bellum gerere velit, ipsi etiam

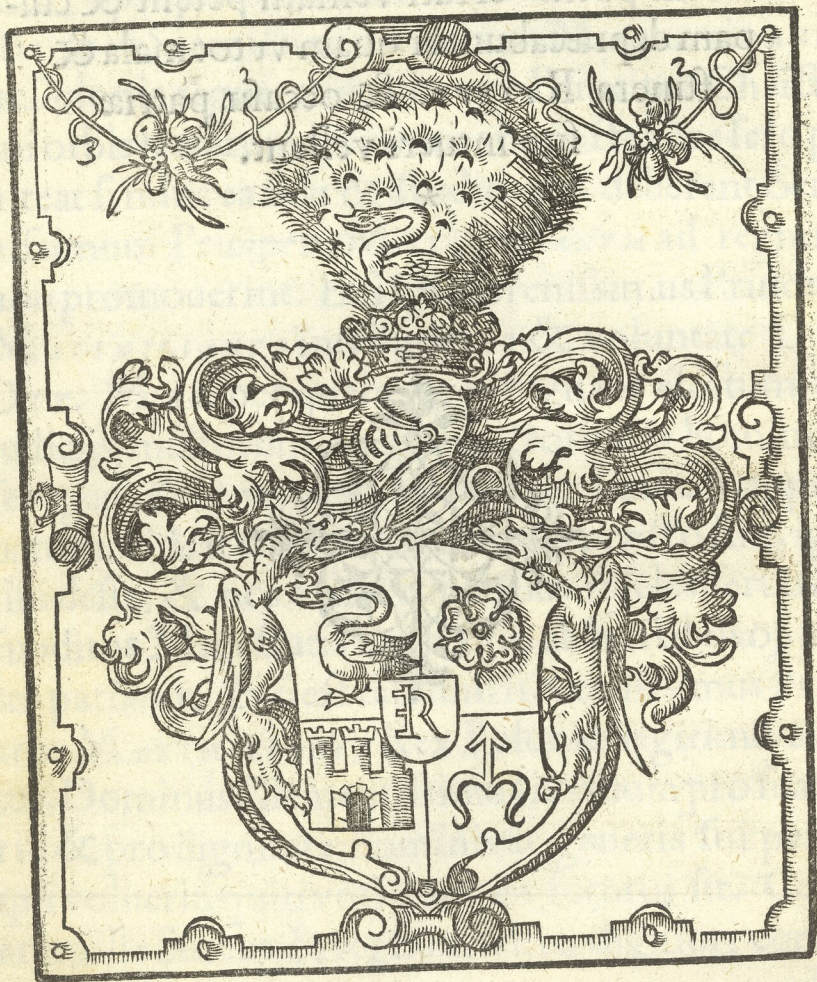
Suediani potius errati veniam petent & culpam depræcabuntur quam vt tot mala &

funera REIPVB. & occasu patriæ suæ intueri vellent.

*

IN ARMA ET IN-
SIGNIA MAGNIFICI AC GE-
NEROSI DOMINI D. PETRI DVNIN SPOTH
Comitis de Skrzynno Capitanei Petricouiensis, &c.

Epigramma.

32

CYgnus ut inter aues toti est notissimus orbi
 Sic cygnea domus est quoq; nota satis
 Cygnorum ni do iam quinq; Polonia seclis
 Floret, ceu quondam Dania floruerat
 Idcirco radios dum fundet in athera Titan
 Fama LABENCZORVM sola superstes erit
 Stemmatibus est huius verus possessor Et heres
 PETRVS DVNIN SPOTH Candida progenies
 PETRVS DVNIN SPOTH vera probitatis imago,
 Virtutisq; decus iustitiaeque Comes
 Sincerus, constans generoso sanguine cretus,
 Integritas, probitas, est tribuenda viro
 Insignis miles, Capitaneus, aulicus, atq;
 Terrarum celebris nuncius ille fuit
 Jam bis sex lustris omni sine labe peractis
 Candidior cygno vult sine labe mori
 Tramite nam recto curret virtutis eodem
 Donec supremum clausurit ille diem
 Utq; diu viuat felix feriq; nepotes
 Sint illi similes fac DEVS omnipotens.

Josephus Gambreus.

